PRINTED BOOK

THE VEDIC PATH

Quarterly Journal of Vedic, Indological
and Scientific Research
Gurukula Kangri Vishwavidyalaya,
HARDWAR

To,

No-55

If not delivered, please return to :

Dr. R. L. Varshney
Editor, Vedic Path
'Dreamland'
P. O. Gurukula Kangri-249 404
HARDWAR, U. P., INDIA.

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

① विषय - ज्योतिष NO-SS
पेज - 16
- 28.5 × 11 × 0.2 c.m.

अतं गणो शस्त स्मात्कारणात् ग्रहप्रराणांस्फुटं

सुखम ग्रहीवयन् ॥ तंचद्यतास्मिन्स्मरा

② विषय - काव्यशास्त्र
पेज = 2
= 34 × 18.3 × 0.1 c.m.

लौकिक विषयता संबोधेन प्रत्यक्षं प्रति सगधाये

तत्रगुणत्वसत्त्वयोव्यापकधर्मत्वात् विभिन्न
-मनाविरहेण

③ विषय - ज्योतिष
पेज = 1
= 32.5 × 14.2 × 0.1 c.m.

सूर्यस्थान वलाधी के हबि धनंगोभ्रमियानांवरं

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

देवब्राह्मणातर्पणं तपधान्या ज्योतिश्रमिधनै

(1)

महंगतोशास्तस्मात्कारणात् ग्रहणत्रकरणंस्फुटंद
ग्गालितैकचकारिकाहं उद्यतोस्मि इयमपेक्षा ह्योस्मि
तस्मात्कृतइत्याह ॥ पद्यद्विधीराः शिष्याः प्रवः प्र
ह्णांतोगणकोः करणान्यकार्षुः कृतवंतः ॥ तेषु
॥४॥ करणेषु स्पष्टकाधनकरपास्यडीवाधनत्येत्यक्त ॥४॥
स्मिन्द्वियस्मान्नभवति ॥ इदं ज्याचापकर्मरहितं
जीनाधनुः तत्कर्मरहितं लल्लप्रकारं स्वल्प
क्रियायुक्तं ॥ पत्रकल्यादेर्ग्रहानयंसमसिद्धांतः ॥
पत्रयुगादेर्ग्रहानयनंततंत्रं ॥ पत्रशकाद्ग्रहान
यनंतत्करणं ॥ अतएवनकाकाद्ग्रहानयनंकरोमि ॥

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

2

दृष्टाः संबद्धाः [illegible] ताः रत्नावोपस्मिन्स चासो हारम
तेन लभत ॥ पुनः किं तदाएं सत्रतेवाह ॥ सत्रैतौ ब
द्दौ तौ बाहू पश्यतत्र अन्यत्र स्पष्ट व तानि पवित्रे स्वा
दीनि रूं दां स्त्रिया बाहू में जो यस्मिन् तत्र ॥ स्फुलपु
दं सकुफलं मोदादिपक्कं बैलद्दातितत्र ॥ ७ द्रव्य
चंपकलानि मंदक्तलौनि पदद्दाति तत्र ॥ अत्र तत्र रूपं
दीर्घ अत्र ताम्बी कृतानुर्मन बहुस्वपभागप्राकृति येन
तत्र ॥ मनुष्य रूपमित्यर्थः ॥ अन्यत्र अत्र ताम्रं गी
कृतानुः शंको: पुमानारापासस्मिन ॥ अपपूर्वी
चार्यैः कृतेषु ग्रहकरणेषु सत्सु किमर्थं करणम
कार्षीत ॥ तत्कारणं वसंत तिलकयाह ॥ यदीति

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

निरूपितं ॥ अथ तावदहर्गणानयनं ॥ अब्धीति
खत्रिघ्न इति ॥ तत्रादावुदाहरणक्रमो लिख्यते ॥ श्री
मन्नृपविक्रमादित्यराज्याद्गतवत्सरेषु १६६९ तथा
शालिवाहननृपशाकवत्सरेषु १५३४ वैशाखकृष्णपौ
र्णिमास्यां सोमे घट्यः ५४ पलानि १० चित्रानक्षत्र
घट्यः ३९ पलानि ५५ वरीयान्योग घट्यः ० पला
नि ५८ तद्दिने चंद्रपर्वविलोकनार्थमहर्गणः साध्य
ते ॥ तत्र शाकः १५३४ अब्ध्यब्धींद्रै र्द्विचलो ऽरिंशादधि
कचतुर्दशशतेन १४४२ रहितो जातो वर्षसमूहः ९२ अस्य
षमेकादशभि ११ र्भक्तेः ८ लब्धं फलं चक्रसंज्ञं
शेषं ४ द्वादश १२ गुणितं ४८ चैत्रादिमासैर्युक्तः का
तपर्यंतमेको १ गतमासस्तेन ४९ युतं ४९ इदं द्विस्थं

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

५

४९ चक्रं द्विघ्नं ... सहितं २५ दशाप्तं ... युक्तं
शादि ३३ मासं फलं ... धिमासाः २ ... नेन द्विस्थं ४९
... जातो मासगणः ५१ ... त्रिं ... ३ द्युगितः
१५३ ... तिथयः १५ ... तैः १५०० निरग्रोऽव
मरहितः एकस्थः ... स्थो ... शा १ तेन यु
तः १५ पञ्चदशद्विस्थं १५ पञ्चदशचन्द्रैः ... ४ मे
लं फलं ... दिवसाः २४ एतैरूनं ... स्थं जा
तः सावनो ऽहर्गणः १५२ ॥ ... वारानयनं ॥ च
... पञ्चहतं ४ ... नेनयुक्तो ऽहर्गणः १५६ ॥ स
प्तभक्तः ... मारभ्यगतवारा जेयाः ० ...
गतः सोमवारः ॥ ... विशेषः ॥ ... हर्ग

॥५॥ ॥५॥

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

ष्टः ॥ एतदुक्तं लग्नाहर्गणसंवादात् ॥ तस्मात्स्पष्टा
धिमासात्क्षयाधिमासो लभ्यो विनाहर्गणः ॥ एवं स्प
ष्टाधिमासोत्तरं मासे स्पष्टाहर्गणेन यतो यद्यधिकोमा
सो न लभ्यते तथापि स्पष्टाहर्गणः ॥ यथा संवत् १६६५ ॥
शाके १५३० भाद्रपदो धिमासोस्ति तत्र कार्त्तिके ग
ते शालिवाहर्गणः साध्यते ॥ शाके १५३० स्पष्टे
द्वा [illegible] नः एतत्कादशाभिमतकोलब्धं चक्र शे
षं० स्पष्टाहर्गणसितं चैत्रादि गतमासै ७ युक्तं २६६
द्विस्थं) द्विगुणचक्रे ११ युतं ५ दशाभिः भक्तं ३३॥
त्र्यस्रिंशत् [illegible] लब्धो धिमासः १ ॥ [illegible] धिमासो
धिको न लभ्यते तथापि स्पष्टाहर्गणः तस्मात् स्पष्टे धिमासा

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

१ अनेन युतं द्विस्वांशे ३ त्रिंशद्गुणितं ७० गततिथि ९ युते
७९ चक्रस्य ८ खण्डशेषेन युतं ७१ द्विस्वांशे ७१ चन्द्रः प
क्षिप्त मण्डलं फलं ४ १ अनेन हीनं द्विस्वांशे जातो हर्गणः
२६७ अस्मात्पूर्ववारात् ध्वनिरेकः कृतः शनिवारे जातो
हर्गणः २६७ यदि तु पञ्चागतो १२ अधिमासैः हर्गणः
क्षिपते तदा चैत्रे तस्मात् अयमव्यक्तः ॥ एतदुक्त्यन्तरे
दानां च विसंवादात् ॥ तस्मात् स्पष्टाधिमासो ऽतरस्य
हर्गणे ऽलब्धो ऽधिमासो ग्राह्यः ॥ एतदुक्तं सिद्धान्त
शिरोमणौ श्रीभास्कराचार्यैः ॥ स्वकीयाधिमासैः
पतितो ऽप्यलब्धोप्यापदा वाऽपतितो वितलब्धः
॥ सैकैर्निरेकैः कोऽभवन्नोऽधिमासैस्तत्क्षयादिनौघः स

॥७॥

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

रवेर्भुक्तं गतं ८० गतैः ॥ स्वांगमितैः ६० शुक्रस्य ॥ स्वदस्रा शनेः
कुधभंगवोः पातोस्तः म ... भेनाहर्गणोत्पन्नेन चंद्रकेंद्रे
ए शीघ्रकेंद्रे लब्धहीनाः कार्याः ॥ अथ सारसाधनार्थं शी
घ्रकें लाधनमाह ॥ ऊर्ध्वेति ॥ शाके १५३४ चैत्र सक्लमके
मौलिमास्थां भौमादीनां स्पष्टक्रांतिसाधनार्थं केंद्रे ॥ तत्र भौ
मादीनां तिम शीघ्रकेंद्राणि ॥ भौमस्य शीघ्रकेंद्रं ॥ ३ ॥ १
४ ॥ ५७ ॥ बुधस्य शीघ्रकेंद्रं १ ॥ १६ ॥ २५ ॥ १७ ॥ गुरोः शीघ्रकेंद्रं
८ ॥ ३१ ॥ २० ॥ ५८ ॥ भृगोः स्पष्टशीघ्रकेंद्रं ३ ॥ ४ ॥ २९ ॥ ५२ ॥ शनेः
शीघ्रकेंद्रं २ ॥ १२ ॥ ५० ॥ ० ॥ अथ भौमस्य शीघ्रकर्णः का
र्यते ॥ भौमस्य शीघ्रकेंद्रं ३ ॥ १ ॥ ४ ॥ ५७ ॥ राशित्रयगत
त्वात्तद्भुक्तं भोग्यः ६ शोधितं १ ॥ ४ ॥ ५७ ॥ एवमुत्पन्नं ४ ॥ मुक्ति
तं २ ॥ १९ ॥ ४२ ॥ त्रिंशद्गुणं कृतं लब्धं ३९ ॥ अनेन खंडयोगो
६ घ्नः ६ ॥ ८ ॥ ३९ ॥ एकभक्तं फलं ६ ॥ ८ ॥ ३९ ॥ अनेन ताड्य
दशाप्तं हृतं जातो भौमस्य शीघ्रकर्णः ११ ॥ ५१ ॥ २१ ॥ बुध
स्य शीघ्रकेंद्रात् फलं ५ ॥ ४१ ॥ द्विगुणं १ ॥ २ ॥ ५० ॥ खंडवश

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

8

मध्येरहितं जातो बुधस्य शीघ्रकेंद्रं १३।।५१।।१०।।गुरोः शी
घ्रकेंद्रात्फलं ७।।९।।१२।।चलर्भक्षे १।।४७।।१८।।इदं त्रयो
दशमध्येरहितं जातो गुरोः शीघ्रकेंद्रं ११।।१२।।४२।।
शुक्रकेंद्रात्फलं ६।।३५।।५८।।एकत्रिंतो ६।।३५।।५८।।इदं द
।।१०।। कोनविंशति १९ मध्येरहितं जातः शुक्रस्य शीघ्रकेंद्रं
१२।।२४।।२।।शनेः केंद्रात्फलं ४।।१७।।०।।सप्तमितं फ ।।११।।
लं ०।।३६।।४२।।इदं द्वादशमध्येरहितं जातः शनेः शीघ्र
केंद्रं ११।।२३।।१८।।७ अथ भौमादीनां शरसाधनमाह।।
मंदस्पष्टे ति।।मंदस्पष्टो भौमः १०।।१३।।८।।४५।।स्वपाते
नसंयुतादिना १ १०।।२ हितः ८।।२३।।८।।४५।।अस्मात्
केवलात् ७ पृथगाशसंस्कारं विनास्फुः खेडानीत्यादिना
कोटिः २३।।४३।।३३।।त्रयोविंशत्या २३ गुणिता ५४४।।५
४१।।३९।।शीघ्रकर्णेन ११।।५१।।२१।।भक्ताः फलं ४६।।
३८।।स्यांघ्र नेगद्रे नद्र त्पक्रमोनास्च चलकर्णेन ११।।
३०।।२४।।राहितं पातोनमंदस्पष्टस्पष्ट तिराजोन ला ग्रा

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

॥१८॥

द्धिः २॥०॥ अथ बृहस्पतेर्गलोत्पन्नशीघ्रकेंद्रेण ३॥५॥४१॥३५॥२
हितः १०॥२४॥१८॥२५॥ अथानेन मंदस्पष्टः गुरुः १॥५॥
२५॥२५॥२ रहितः २॥११॥७॥०॥ अथास्य क्रांतिः २२॥३२॥२॥ त्र
योविंशत्या गुणिता ५१८॥१६॥४६॥ शीघ्रकर्णेन १२॥२४
२॥ भक्ताफलं नतः शरः ४१॥४१॥४१॥ नातो मंदस्पष्टान्तरगो
लस्यत्वादन्तरः॥ मंदस्पष्टः शनिः १०॥२१॥२३॥४२॥ स्वपा
तेन राश्यादिना ३॥१०॥ रहितः ७॥११॥२३॥४२॥ अस्य क्रांतिः
१५॥३१॥६॥ त्रयोविंशत्या गुणिता ३५६॥५५॥१८॥ शीघ्रक
र्णेन ११॥२३॥१८॥ भक्ताफलं नतः शरः ३१॥२०॥२२॥ वौ तो
न स्पष्टदक्षिणगोलस्यत्वाद्दक्षिणः॥ भौमादीनामेते गुणाक
काः शराः त्रिविंशगुणिता जाता भौमादीनां कलात्मकाः शराः
भौमस्य ०।३॥३३॥४२॥ बुधस्य ०।३॥५५॥१२॥ गुरोः ५७॥५०॥
२९॥९३ शुक्रस्य १२॥५॥२३॥३॥ शनेः ९८॥१॥२१॥ एते व्यक्तिमका
जाताः स्पष्टशराः॥ भौमस्यांशाद्यः शरो दक्षिणः १॥४३॥३३॥ क
धस्योत्तरः १॥४३॥५५॥ गुरोरुत्तरः ०॥५॥४०॥ शुक्रस्योत्तरः २॥
५॥२३॥ शनेर्दक्षिणः १॥३४॥१॥ स्वपाता भौमादयः भौमः ११॥

॥१८॥ 9

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

तोदक्षिणे गुणादिकः २।२८।३४।३१।१४ अत्र एतावान् रवि
शोधः । यदा भौमस्य शीघ्रकर्णादिकादशांशस्तादृशं हर्दं तदं
चक्रतीति कारणान् हर शीघ्रकर्णेन भक्ताद् यत्फलं प्राप्तं तद्दृ
ष्यां मन्दपर्श्वात्सवर्तुलं इति नरहितं कार्यं स भौमस्य श
रो भवति । एवं शुक्रस्यापि केशीघ्रकर्णेनांतरं तज्ज्याच्चापं
नाड्यव । मंदस्य बोधः १।५।३।१५ राश्यादि जातः
० । २ । ० । ० । अथ मंगल शीघ्रकेंद्रेण १।१७।१४
५० रहितः ११।२।४५।१०। पूर्वं मंदस्पष्टो रहितः २।१२
५० । अस्य क्रांतिः २१।०।५१ त्रिघ्नाः २३ हृताः २।३९।१०
३३ शीघ्रकर्णेन १३।५१।१० भक्ताः फलं जातः २।२८।३४
३८।२४ पातोनस्यान्तरगोलस्य बाहुहरः । मंदस्पष्टो
गुरुः ४।१२।५२।२२ अस्य पातेन राश्यादि नार २।० रहि
तः १।२२।५२।४४ अस्य क्रांतिः १८।४९।११ त्रयो वि
शतिगुणा ४३२।५१।१३ शीघ्रकर्णेन ११।१२।२२ भक्ता
३८।३६।५६ गुरोः चन्द्रश्चापफलं जातः २।२।१९।१२।१३
पातोनस्यान्तरगोलस्य बाहुहरः । [illegible] स्यपातोनस्या

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

10

दशैवचान्ये ॥ सपृस्थिपयोयमिहमंदिरतः
प्रयातोगंतव्यदिदं तदपिप्रयतेनकार्यं ॥ ६५
प्रस्थानेमहे मिपालोदशादिवसमभिव्याप्य ॥
नैकत्रतिष्ठेत्सामंतःसप्तरात्रंतदितरमनु
रात्रं जः पंचैतत्थ्यैव ॥ ऊर्द्ध्वं गच्छेद्धुमाहेलिप्रागमन
नदिनात्सप्तरात्राणि पूर्वं चाशक्तौ तद्दि
नेसौरिपुविजयमनोमैप्यनंनैवकुर्या
त् ॥ ६६ ॥ कृष्णेत्याज्यंपूर्वमेवत्रिरात्रंतद्दौ
रंत्याज्यंपंचरात्रात्पूर्वं ॥ दौरंतैलंवास
रेस्मिन्नेवमिश्रत्याज्यंप्रत्नाभ्रमिपातेन

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

स्नानं ॥९७॥ मुक्तौगाक्षतियदि चेत्तैलगुड
क्षीरपक्वमांसानि ॥ विनिवर्तते सरुगणः
स्त्री द्विजमवमत्य गङ्गतो मरणं ॥९८॥
॥१३॥ यदि मासचतुर्ष्वे पौषमासादिषु वृष्टि ॥१३॥
र्हिमं यदि कालवृष्टिः ॥ पञ्चमर्त्यपदां
कितानघावहस्तधान्यानां हितानदेव
दोषः ॥९९॥ ग्रहणस्थाने च पोदोषो स्वोम्र
घस्यां दोषो भ्रयान ॥ सीमन्तानां निर्घो

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

गते खनिः स्मात ॥ ६ ॥ जहनदक्तं ॥ मं नाग
तद्धनयज्रि। तो सो ध्रुवादि नामा दारम्
कुसचिंद्रः ॥ तपो गरुले ३ रिं दृढू तां तमप्र्प
ह्यं शनामवेयकर्नमा प्रो तकौव्रै ॥ ७ ॥ दिक्त
द्रवादितः शालाध्रुवामप्रा द्वौरकूता ४ ग
जाः ॥ शाला ध्रुवौकसंयोगः सैकौवेरम
ध्रुवादिकः ॥ ८ ॥ तिष्यात्प५कौ ॥ २ वना रव्वि ॥ ८
गो ९ रुद्रा ॥ गृा के नामा क्षरैर्गुणं ॥ मत्राघर
ध्वीर कंपगह दि॰ रवहि ३ विश्वा ३ बुद्धौ
नग्ते ९ व्ययः ४ ॥ ९ ॥ ध्रुवधान्ये जयनंदे

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

एतत्कांतमनोरमः ॥ स्मरखंदुर्गखोग्रं ॥ हि
पृष्टेवितदंनारीश्वा कं दं विकृत विजयपार्श्वेस्था
त ॥ १० ॥ पिंडेनेवांधकां ग मजातंगितउनागर
नागपरश्चिवे नागे ऊर्जितेतनमेण वि
भाजितेनागरनगं कर्तव्यं ॥ ११ ॥ नागर
दीर्घ लंभानुमितेभ्य ॥ ११ ॥ श्रापोवारोशकौ ॥ ९८
९८ ॥ दुष्यमलमर्दोंति पिर्पति: ॥ पापश्रा
वगहेशार्दूगहमेकपमतिपदं ॥ १२ ॥ मे
हाधारंमेकेभाद्रलपशीर्षरामेदाहोव
दमैरगपाहे मन्यंवेदैः पपपादेस्थिर
तंरामैः पपेमापुजेर्द्दोकुकौ ॥ १३ ॥

14

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

सः

रुचकः ॥२०॥ निर्भिन्न नवलोके भिन्न स्वांगताम्यां

धनं निर्णी अवन नसांतराभ्यां ॥ स्वांगान्य

चेतोव्रिजनो सपघ्नात्पुमंगसंयोत्पुतके

॥स्त्रियौ४ पनस्ते ॥२१॥ निर्मीलनं स्पष्ट विलोकनाभ्यां

कदर्थितस्ताः कतमन्तरकारादौः ॥ स्पराग

दशीवभ्रशांतानले रवतः स्तांहीः परतो

तिरुवी ॥२२॥ रोमांचितांगामिनुत करा

दौ भ्रांतिनकांतेनरतेर्भिंदिषः ॥ मोघः श

रोघः कस्तुमानि नाम्र तद्वैर्य स्तांघति

पर्यवस्यन ॥२३॥ फिले वच मैकमिंदुमम

15

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

॥६३
॥द्वि॥

त्याः स्पर्शाः स्निग्धाः रूक्षास्तद्दत्वेत्य ॥ वलय
व्यस्याभरणं वंभूव लोकावलोकायसतो
सदीपः ॥ २४ ॥ उद्धृतैर्यत्याहृदयेनिपत्यन्रपस्य
दृष्टिर्न्यवर्ततद्द्रतेव ॥ वियोगिवैरात्रकु ञ्चयो
र्नरवांकैरद्वंद्वैतीलैगलद्धस्तितैर्व ॥ २५ ॥
तन्नीमुरनंदागाधिगात्यचंद्रं वियोगिनस्त
स्यनिमीलिताभ्यां ॥ द्वयंदृढीयः कृतमी
लनाभ्यांतदिंदुताचस्वसरोजताच ॥ २६ ॥
वलव्यपेतंविनिमीलितास्यचतुर्दिगेताः
स्वरवमगाहीष्यन ॥ संघद्धितस्मिन्नभ्रमा

॥६३
॥श्री॥

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

अनेनशेषं २।२।४१। गुणिते १०।१३।५। दशाभिर्भक्तं फलं १०।६।४८।
अनेनगतांशो १८।१।गुणितो १९।१।२८। दशाहृतांशाद्यपमः स एव।
१९।१।४८। अथ पञ्चाङ्गवार्षिकस्फुटक्रान्तिसाधनमाह। षट्पड्विषू
दधिद्वकृकुनिरद्धैः ६।६।५।४।२।१। रवेर्भुजांशादिनां गुणिते ८४
क्यं। शेषहतेष्वादिनांशयुते वांशाद्यपमः। अस्य रसीवैंक्य
वहत्येस्य सूर्यस्य भुजांशाः ५।५।२।४१। पंचहृताः ११। भक्ताः फलं
३। एतस्मिन्नागतः रवेर्द्धके योगः १७ एवं परवेदुर्भरो ॥१९॥

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

फलं १०।२।४०। अनेन गतखंडद्युति १८।१५ युक्ता १९।१। अस्मादशान्तका 18
ज्ञाताऽऽश्विक्रांतिः। १९।५५।४०। सायनसूर्यस्याऽत्र गोलत्वात्सौ
म्या उत्तरा। अथ प्रकारान्तरेण क्रांतिसाधनमाह। वेदार्द्रशैलति दृष्टी३
रद्रिकुनन्दवः खस्वेदवोऽसूकृतिषट्खवाशीतिकैर्जिनाश्विनौ ग
विकृतिखाङ्गाश्विनः सायनार्क ४०।८०।११७।१५१।१८१।२०६।२२४
१८ २३६।२४०। खेटाद्दोर्ज्यवविकेतवत्रिमितांकौ सौनहृतागताद्धि
ष्ण्या दशा १०। निघ्नद्युवृदशाहतो १० ऽशाद्योपमः स्यात्सचदिकु॥
अस्योदाहरणं सायनसूर्ये भुजांशाः ५७।२।३। अस्माद्दशान्तकाः फल
५।२८ तत्प्रमितगतांकः ११८। अनेन एष्यांको २०६। रहितः २४।

सगमोरविः स्यान्परः ॥ मासा स्युस्तारे विनिजन्मिउन
वाक्यते लामासां छिद्र स्यकलिका: स्युरमं निपा
तः ॥ ४ ॥ स्याद्भं स्यकेन रहितो मनोगन्तपमासा
दतं मगणोभ्रकुं १ लवाद्यलवं गृहादि ॥ स्याद्वाभि
ता दिनमिवं मन्त्रेत पमासा मासौ पतोदशामगणो
द्वगुणो ३२ भिमृतं ॥ ५ ॥ मासमगणो द्वानितोरवि
हृन मृ मौहि तधूबकेनविजेन ॥ संकलिताद्द तरे
णिर्मतेस्युः दोषघ्नता निजमासि सितांते ॥ ६ ॥ श्वरा
मचन्द्रमगणो द्विरमुणो वलिमादिगेभ्य गृहे
कृष्णतः ॥ स्यात बरू कलं ताकफलो विधिगतो गतश
र्वलोपनिहितो वीतिलः ॥ ७ ॥ रवौ वा लिकं यावनं त्वे
द्रदेवा ० ॥ १४ ॥ ३३ ॥ दिवानेनभोवां णपंद्वानरवाश्र
० ॥ १५ ॥ २० ॥ वाउ दर्शीयगणादागरक्षा हं मेवतैः ॥ १२
५४ ॥ दिनाद्घ्नेनभोदावंभोवागणवागण: ॥ ० ॥ ५५ ॥ ५५ ॥ ८५

10

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

रारावेद पक्षाग्नगं मागनयोर्के ५ ॥ २४ ॥ ३८ ॥ व्यजोप
दकृता: कुग्ग्रह ॥ ९ ॥ १ ॥ णाज्योतिकं व्यारा ॥ रारा
र्गाईमस्त्रीजवी ५ ॥ ४ ॥ ५३ ॥ भाद्रवलै हि नाघेति
र्गोदैभवाम्हदिनाद्यं ॥ २ ॥ ११ ॥ १ ॥ ९ ॥ पूर्णमतति ति
त्मेलिद्धे त्राकृ पर पोडेतिष्य: स्वयुगरस घ्ठ्ल
वो ना म्नालनं स्वाहि नाहे ॥ स्वपगगु लल वो ना: स्प
॥ ६ ॥ लें वार्धद्दिरी रोस्व गुलान वर्ढ३ लवो ना विष्प्र३ नि
घ्राग्नुवत्ते ॥ १० ॥ भृत्वेच्च्य विद्र बार्कजोरारहरा:
७ ॥ १६ ॥ १४ ॥ १२ ॥ ९ ॥ ५ ॥ २ ॥ रवंद्रा मिते र तरोर्गा
गत्रीकुलवदमैत्यपगत चो कि कवि स्वाश
दकृ ॥ त्रा स्वलस्या स्वमरतां कृतांलितिरवे: के
द्राघरन्य ख़ुत घ्यापंस्वां गनेवो नतं कृरुतवो
क्तार्यो पक्ष: संस्कृति: ॥ ११ ॥ वर्त्ते व्यद लाहसा६
विपकार हिता: कर्कमरमाहि गे चेवर्त्ते ॥ तमणां सरवव
[illegible] ॥ व्यादपमरूपा

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

रव्य १२३।७।ततं २५।१०।सार्द्धत्रयोदशाधिकं = अत: सार्द्धत्रयोदशाहीनं १३।३०
जातं १।४० इदं गुणितं २।४० = अनेन समारव्य: १२२।४३। हीन: जात: स्प
ष्ट: समारव्य: ११९।३ = अनेन हार: १२२।३६।३३। = अक्षकर्णेन १३।१९ गुणित:
फलं = अभिमतो हर: १२०।१४ = अभिमतहारेण गुणितो: फलं ६
ष्ट कर्ण: ९।५६।२९ = अस्य वर्ग ९८।३१० = अनयोरं ०।९३५९।०४ छ्यासवर्णितं
३२६९२००० = अस्य मूलं जाता इष्टछाया ९।४४।३० = अथाविलोमविधि
नानतसाधनं। छायावर्ग: ९३५८।४७। = अर्कवर्ग: १४४ = अनयोर्योग: ९
९५०२।५५ मूलं जात: कर्ण: = अनेन गुणको जज्य: १२०।१४ अभिमतोह
र: ११४५।७ कर्णेन १३।१९ गुणित: ९१।२५ = अनेन मध्यहर: १२२।३६ = स्प
ष्टवेदांकघ्नानि रहित ११९।१३ द्विगुणा २३८।२२ = अयं वेदांकधरा ९९ अधि
क: १९७।१ स्थापित: २३८।२२ अयं वेदांकघ्नानि: १९७।१ रहित: ३०।२२ वि

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

22

त्रिभोनकृकेन २२।४५ एषपकुस्थैः २३।२२ युक्तः २४।५।९ अस्य मूलं
१५।४० आर्द्रनाडी विषुवज्जातं कल्पितनतं १५।१०। रसाग्नोनस्यस्य
पदमित्यस्योदाहरणं। चेद्दिघ्नं दृक्षधराधिवृः पृथगतो वेदांक
गुनादित्यादिना जाताः यमैक्कः ३८।२२। अस्य षड्कस्यैः शोनश।२३
एषपकुस्थैः २३।२२ रहितः २२५।५८ अस्य मूलं १५।१। आर्द्रनाडी ३०
रहितं जातं नतं १४।३१।३६ कल्पितनतं १५।१० तुल्यं न जातं इति कार
णात् गुणा आद्य इति पाठः युक्तः अथ क्रांतिसाधनमाहास्युः ३०
खं ड्रानीति। रववार्द्धय इत्यादिना नवस्यः यथा ४०।४०।३७।३७।२५
१८।१२।४। रविः ११५।५२।३७। अयनांशाः १८।१०। युक्तः ११२४।२४। ॥८॥
अस्य भुजांशाः ५४।२।४८ एषां जिनज्याः। फलं ५ गतखंडकानि
शेषं ४४।२।४।१९ ध्रुवखंडकेन २५। गुणितं १०।१३।५। हरो जिनज्या को

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

मे.

विमर्दार्ध: तयो: कालौ समयोर्दल: ॥ स्पर्शो ग्रासस्यारं
भ: ॥ मोक्षो ग्रासाभाव: ॥ इति स्पर्शे तत्प्रकारे एवं मर्दको
ष्ठ्यां विहिताविहितेस्त: ॥ मध्यग्रहणकाल: स्पर्शमो
क्षमर्दकोष्ठ्योर्रहित: सहित: क्रमेण विहिताविहि
तेस्त: ॥ संमीलनोन्मीलने स्त: इत्यर्थ: ॥ संमीलनं स
र्वबिंबग्रास: खग्रासारंभे ॥ उन्मीलनं बिंबोन्मुक्तिप्रा
रंभकाल इत्यर्थ: ॥ उदाहरणं ॥ तिथिविरतिर्मध्यग्रासम
ध्य: ४० ॥ ५८ ॥ स्पर्शस्थित्या ४ ॥ ३९ ॥ रहितो जात: स्पर्श
काल: ३५ ॥ १९ ॥ मोक्षस्थित्या ४ ॥ ३३ ॥ युक्तो जातो मोक्ष
काल: ४५ ॥ ३१ ॥ तिथिविरति: ४० ॥ ५८ ॥ स्पर्शमर्दन
१ ॥ ४७ ॥ रहितो जात: संमीलनकाल: ३९ ॥ ११ ॥ मोक्ष
मर्दन १ ॥ ४१ ॥ सहितो जात उन्मीलनकाल: ४२ ॥ ३९
पूर्वोक्तग्रासानयनमाह ॥ विहितेति ॥ विहितेन ग्रा

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

24

से नहतं ग्रस्तितं यत्तरं द्वं दत्यहि काम कं स्व स्थितोर्धपं च नः
नं तत्त्वं कृत्यं ॥ तत्सं च स्थित्या विहृतं कार्यं चेत्स्पर्श
कालीनजिकृतदा स्पर्शस्थित्या मा न्यं मोक्ष कालीनवि
कं चेत्तदा मोक्षस्थित्या मा न्यमिति ॥ तत्फलं स पर्व सम
वा लम्बा दहू वेला १ ॥ १५ ॥ पलभा च ग्रस नं इष्ट ग्रासो भव
॥२॥ ति ॥ स्पर्शादि गे व द्विघं तत्स्पर्शे षं ॥ मोक्षा द्योजितं मोदे ॥१॥
षमिति तितैवे ॥ उदाहरणं ॥ स्पर्शानंतरं कल्पितमिष्टं च
टिकाद्व यं ग्रासेन २६ ॥ ३८ ॥ २३ लितं ३३ ॥ ३६ ॥ स्पर्शस्थि
त्या ४ ॥ ३९ ॥ विहृतं १ ॥ १३ ॥ स वर्तणं भेद कृत्त तमभी
ग्रसनं ८ ॥ २८ ॥ १ व्यवलन नस्व धनमाह ॥ त्रिभेति ॥ स्व
विधग्रहे त्रिभ युतोनरविः कार्यः ॥ सूर्य ग्रहे रवि स्त्रिभ
युतः कार्यः ॥ चंद्र ग्रहे रवि स्त्रिभोनः कार्यः ॥ सो यन
लवा द्या: १ वनां शैर्युक्तः कार्यः ॥ इतः १ वस्मात् नेग

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

लेपद्यमीत्यवारोनाथातितदाभीत्यवातथ्यैसैको वर्षे २

निरकोवाऽहर्गणः कार्यः ॥ किंचयस्मिन्नमासे

धिमासः पततितत्रान्योविशेषः ॥ अधिमासा

त्पूर्वमासेप्यहर्गणानयनेपूर्ववर्षाधिमासापेक्ष 25

यायद्यधिमासस्यागतेतर्हिसमाह्यः ॥ किंल

पूर्ववर्षजलकाधिमासोग्राह्यः ॥ यथातके

१५५५ चैत्रमासे १५५६ गो ॥ ग्रस्मिन्वर्षे वैशाखे

धिमासः ॥ चैत्रशुक्ले १ प्रहर्गणः साध्यते ॥ शकः

१५५५ ॥ इष्टवर्षोद्वेदूनः ॥ ३ एकादश ११ निघ्नः

लोध्वंचत्वं १ शेषं अविशेषं ३६ वैत्रीगतमा

से० युतं ३८ द्विघ्नं ३६ द्विगुणं चक्रे २ युतं पदस्या

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

॥६॥

षुतांधस्वमरैर्मतौंनध्यं ७ पृष्ठिमासाः २० पुत्रवैला
रवात्याागेवाभिमासोलभ्यतेसमेगत्वाहुः ॥ किंरे
निरेकत्वयगत्वाहुः ९७ पूर्नेन पुतं द्विस्यं ३७ इदंत्रिं
श ३० दुलितां १११ गततिथि पुतं १११ चक्रस्य
१० पदुतेन १ कृतं ११११ द्विस्यं ११११ चलुः पक्षिय
नकंफलंदयाहुः १७ एतैरूनं द्विस्यं जातोऽह
र्गणः १०९४ १४ अभीष्टवाराद्वसेकः कृतः ५७३
वासरेहर्गणोयं १०९४ यदितुपथ्यागताधिमा
सैरहर्गणः क्रियतेतदा ५ यं अवघते ११२४ अभी
ष्टवाराद्वनिरेकाः कृतोव्यहर्गणः १७२३ एवम्

॥६॥

26

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

कर्कटे मादृ सिंहगते घटेथ पूजितो र्क 27
तो मृगपौषके ॥ माघेन कुंभघटे मीनफा
द्दितं गेहं तत्पोजैनि सलकन्यायां वतस्या
२९ घनुष्यपितृतत्त्वरूमादिमासादृवेत ॥ २९
फाल्गुनकृत: फाल्गुदनं नवम्या दिवकृत्त्रा
संतले पथनिर्माणस्य दर्शादित: कृकृद
लेनवम्यादौ दद्दि णास्यं नक्षत्रभं वदंति
॥ भौमार्कारि कामाघनेपतनेगे
विषवके यां न्याजन्ये: कृमे गेहारंभ

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

त्वांभोरामैःपुष्कजैःस्वामिनाशोवेदनैः
स्वंवामनकृदोमुरवस्थ्यैः रामैःपीऽसंत
तंचार्कधिष्ण्यादष्वैरद्वैदि जिनरुक्रंद्य
सत्सत ॥१४॥ कूर्मकेफालऽनेपागवर
मुखयक्षमाबाणोसिंहहकवर्गैःचोपनक
वषामध्योतरमुरवमदनंगोऽगजैर्केचरा
धे मार्गजःकालिगेसरपुवमदुवरुण
स्वातिवत्सर्कपुष्यैःस्तुतीगहंवदित्यौ
हरिभाविधिमपोत्तनराहैःप्रवेशः ॥१५
केश्रिमेषरवौमचोवत्सगजैःयेपकडवो

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

र्थहृतस्याद्विक्लतिर्विस्तृतिहृद्दीर्घता ॥
ष्माकाध्वजोध्वरमहृरिभ्रगोरखरेनध्वां
क्ष्काः पिंडदृत्ताष्टरोपक ॥ ४ ॥ ध्वजादि
काः सर्वदिक्षोध्वजे मूर्ध्वं कार्ष्यहृरौपू
॥६१॥ र्वपमीतरेतष्या ॥ पाश्वांद[illegible]दिग्यम ॥६१॥
षोर्गतेष्वपष्माद्दुरुकेत्तर्वपमेध्विज्ञा
द्वितः ॥ ५ ॥ गृहेशतल्लाग्रहवित्तनाशो
कैदीस्यम्भकेविवनेस्वनीवे ॥ कर्तृः स्थि
तिनोविभुवास्तुनोमेपरः स्थितेपक

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

यो ऽवतद्विगरतोपस्याधिकाः सौपदाय
धारं द्विजवे स्वम्स्टुनपराशीतां दितप
र्वतः ॥१॥ गोसिंहर्न क्रमिष्य निनिर्वसेन्न
मध्ये गृामस्यपूर्वक कुमोतिरवां गना
म्भ ॥ कर्कोधनुस्तुलामेषचराग्न तद्घ
र्गःस्थवं वमपरावलिनः स्थूरै देयाः ॥२॥
एकोनितम्बदाहूता द्विहूलां त्रिव्योनपा
नितेपायहृतें दूनागेः ॥ एकाधनैम्बापि
पताविमतामर्हपाद्विमिः ॥२॥ पाषमि
ताहि पिंडः ॥३॥ लेप्रापनदत्नमवोपदे

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

चपर्वत: स्थ: ॥ तन्मध्यं तल्लसम्पनाऽप
पुरीपविद्यांभ्यासा रक्तरोदनरतौपध
सर्वधाम ॥ २१ ॥ जीवार्के विलमकुशनेमु
रैपुलग्नादि जामित्रसुखत्रिगेपु ॥ स्थि
तिः शतंस्याक्षु रंदांसिताकारेऽप्येतन
संगमृतपातदे ॥ २२ ॥ लग्नांवरायेऽकुज
गुरुमानुमि: केंद्रे गुरौ नवपरातापरा
लयः ॥ वंधोगृहव्योम शरासीकुजार्कजौ
लौमे तदाशीतिसमायुरालयः ॥ २३ ॥
स्वोच्चे कुजे लग्नगे गेवा गुरौ वैरगतेप
वा ॥ शनौ स्वोच्चे लोमगेवा लग्नगे यदि

१० ॥ १० ॥ 31

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

क्षापारिगे:खलै: ॥१८॥ देवालयेजह
विधौ नाप्तापेराहोर्मुखेंषान्मुदिशा
विलोमतः॥ मीनार्कीसिंहार्कमृगा
र्कतस्त्रिभेखातेमुखोत्पदबृविदिक्
कुम्भामवेत्॥१९॥ कूपेवास्तोर्मध्य
देशेर्थनाशस्त्वीशान्यांदौपुष्टिरैश्व
र्यवृद्धिः॥ सूनोर्नाशः स्त्री विनाशोम
तिभ्रम संपत्पीडाशत्रुतःस्वल्पसौ
ख्यं॥२०॥ स्नानस्यपाकशयनास्त्र
भुजोभ्रमासौधान्यभांडारदैवतगृहाणि

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

लौकिकविषयतासंबंधेन प्रत्यक्षं प्रति समवायेनोद्भूतरूपस्य हेतुतया तत्र तादृशकारण
भावादिति भावः प्रत्यक्षत्वप्रयोजकमिति प्रत्यक्षकारणमित्यर्थः लौकिकविषयतासंबं
धेन प्रत्यक्षकारणस्यैव प्रत्यक्षनिरूपितलौकिकविषयताप्रयोजकत्वादिति भावः गौर
त्व वादिति रूपत्वापेक्षया रूपवत्समवेतत्वस्य गुरुत्वादित्यर्थः तथा च गौरवान्न तेन रूपेण हेतु
त्वमिति इदमुपलक्षणं रूपवत्समवेतत्वस्य रूपवत्समवेतसमवेतत्वस्य वा हेतुतेत्य
त्र विनिगमनाविरहात् कार्यकारणभावद्वयापत्तिश्चेति अपि बोध्यं एतेन कारणताव
च्छेदकगौरवमात्रेति रीत्या चित्ररूपकल्पना गौरवं च तुल्यमिति निरस्तं तस्मादिति रूपवत्स
मवेतत्वादेः प्रत्यक्षकारणत्वासंभवादित्यर्थः पटस्येति रूपवत्त्वेन हेतुत्वावश्यकत्वे इत्या
दिः तादृशपटस्येत्यर्थः प्रत्यक्षत्वान्यथानुपपत्त्येति अन्यथा प्रत्यक्षत्वानुपपत्त्येति योजना

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

त.प्र.

२४

[illegible]प्यात्तादृशविषयतारूपानंगीकारे प्रत्यक्षत्वानुपपत्त्या लौकिकविषयतासंबंधेन प्रत्यक्षत्वानुप
पत्तेश्चित्ररूपसिद्धिरिति पृथिव्यादित्रिकवृत्तितावच्छेदकरूपत्ववदित्यर्थः तत्रेति पृथिव्या
[illegible] नित्यर्थः तस्य पृथिव्यामन्वयः पृथिव्यांसमवायिनामिति पृथिवी
[illegible] तावद्रूपाणां विशिष्टरूपमित्यर्थः यथाश्रुते पृथिव्यामिव सत्तप्र
सत्र [illegible] जलादावपि सत्त्वेन जलेऽपि तद्विधरूपमिति प्रतीतिव्यवहारापत्तेः एव
[illegible] रत्त्वकमिति अभास्वरशुक्लमेवेत्यर्थः यथाश्रुते पृथिव्यामपि तादृश
[illegible] समवायापत्तिः शुक्लं भास्वरमिति शुक्लत्वव्याप्यभास्वरत्वजातिमदवच्छिन्नत्वमर्थः ते त्व
[illegible] तीत्यर्थः रसनाग्राह्यो गुणो रस इति रसनानिष्ठव्यापारसंबंधावच्छिन्नका
रणतानिरूपितकार्यताश्रयज्ञानानि [illegible] लौकिकविषयताश्रयो गुण इत्यर्थः प्रयोजनं त्म

2

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

क्लृप्तानां विनिगमनाविरहे ऽतिरिक्तस्नेहासिद्धिरित्याशयात् २

हांगीकारो व्यर्थः तथापि सांसिद्धिकत्वेन शीतत्वेन वेत्यत्र विनिगमनाविरहात् क्लृप्तानां विनिगमनाविरहे ऽति-
रिक्तस्नेहासिध्यतीत्याशयेन स्नेहस्य हेतुत्वमभिहितं एवं च निरुक्तपिंडीभावनिष्ठकार्यतानिरूपितस्वस-
मवायिसंयोगसंबंधावच्छिन्नकारणत्वं स्नेहस्य लक्षणमिति फलितम् निरुक्तसंबंधावच्छि-
न्नकारणत्वस्य लाभाय गुणपदमिति ध्येयं न च पाषाणजलसंयोगात् कदापि पिंडीभा-
वो न जातस्तत्समवेतस्नेहे ऽव्याप्तिरिति वाच्यं तादृशकारणतासमानाधिकरणरूपावृत्तिजा-
तिमत्त्वस्यैवाविवादितत्वात् इदमुपलक्षणं निरुक्तकारणतावच्छेदकतया स्नेहपदशक्यता-
वच्छेदकतया वा सिद्धस्नेहत्वजातिमत्त्वं स्नेहलक्षणमित्यपि बोध्यम् अस्मद्गुरुचरणास्तु
चूर्णादिपिंडीभावहेतुरिति स्नेहस्य प्रयोजनप्रदर्शनपरं न तु लक्षणं तुल्ययुक्त्या सांसिद्धिकत्वाव-
च्छिन्नस्यापि कारणत्वेनातिव्याप्त्यापत्तेः किंतु जातिविशेषवत्त्वमेव लक्षणत्वमिति व्याचक्षुः
अपरे तु चूर्णादीत्यादिग्रंथः स्नेहप्रमाणपरः जातिविशेषो लक्षणमित्याहुः
न्यायात्तु लघुव्याप्यधर्मपुरस्कारेण कारणत्वसंभवे न व्यापकधर्मपुरस्कारेण हेतुता या-

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

१११ अप्रामाणिकत्वात् अकृते जलत्वस्य व्यापकधर्मत्वेन तेन रूपेण हेतुत्वासंभवात् जन्यजलमात्रवृत्ति
वैजात्येनैव हेतुत्वं संभवतीति हेहोऽप्रामाणिक एवेत्याहुः वस्तुतस्तु जलस्य जलत्वेन जन्यजलमात्र
वृत्तिवैजात्येन वा न हेतुत्वं जलपरमाणुद्व्यणुकसंयोगेपि पिंडीभावानुत्पत्तेः नापि महाजलत्वेन गुरुत्व
मत्त्वेन विशेषणादिविशेष्यभावे विनिगमनाविरहेण गुरुरूपेण कार्यकारणभावकल्पापत्तेश्च नापि मह
ज्जलमात्रवृत्तिवैजात्येन तादृशजातौ मानाभावात् कल्पाप्यननुगतत्वाच्च अन्यथा किंचित्कार्य
निमित्तीकृत्य त्रसरेणुं विहाय चतुरणुकादिसर्वजलेषु चतुरणुकं विहाय पंचाणुकादिसर्वज
लेषु चैव वैजात्यस्वीकारापत्त्या अपसिद्धांतापत्तेः नापि महज्जलसंयोगस्य वैजात्यपुरस्कारेण
हेतुत्वं तादृशजातौ मानाभावात् महज्जलसंयोगकालीन महद्वायुसंयोगस्य वैजात्येन हेतुत्व
मादाय कार्यकारणभावकल्पापत्तेश्च किंतु त्वसमवायि महज्जलसंयोगरूपपरंपरासंबंधेन
वैजात्यावच्छिन्नस्य हेतुत्वं वाच्यं तत्र गुणत्वसत्वयोर्व्यापकधर्मत्वात् विनिगमनाविरहेण

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

तुर्ये स्थानबलाधिके कुमिधनं गोभूमिधान्यांबरं सौख्यं राजसमानमंदरं धनैः संयुक्ते कीर्तिमान् ॥ तत्काले स्वायतनं धनादिनाशिनी मर्त्यो वकारं स
कीर्तिं मनःसमामित्रवंधुमहितं नीचांशगे वर्जितम् ॥ ३६ ॥ रवौ मदस्थानबलेन हीने [illegible] कालेबलमर्त्यनाशम् ॥ स्थानच्युतिं बंधुविरोधितां च रो
गाद्दिद्रेकांसमुपैति दुःखम् ॥ ३७ ॥ द्विजेरग्धुक्ते द्विवसेस्वरे तु दिनांतराक्रांत [illegible] धनादि सौख्यम् ॥ तत्रादिहाः प्राप्य परोपकार्यं भूमिं [illegible] तनयाना [illegible]
मत्रमासि ॥ ३८ ॥ नकोलमात्रं नतु नेव लि रवौ विपाके कुविमभिविनं ॥ उच्चोन्नतिं द्विमदमानसंघ हीनेरवौ कालबलेन नाशं ॥ ३९ ॥ रवौ तु वे
[illegible] तिर्जिततः सर्वमुपैति काले रवौ तु मेमगिक वीर्ययुक्ते ॥ धान्यार्थमनुजांवरदेहसौख्यं हीनेरवौ चौरनृपाग्निभीतिं ॥ ४० ॥ रवौ तु वेषा
धिकवीर्ययुक्ते स्वचेष्टितानि मममेति सौख्यं ॥ नृपस्य मानं सुनदारसौख्यं कुष्ठादि धानावरमत्र हीनैः ॥ ४१ ॥ रवौ विशानां बलहीनयुक्ते [illegible] चिंत
यितानसकलं च सौख्यं ॥ न याथतेतस्यरिवादकाले तेनैव हीने न कलं विनाशं ॥ ४२ ॥ क्रूरादिषड्वर्गरवेर्दशायां स्थानच्युतिर्वधन चौरभीतिः ॥ कोपाधि
कं नेत्रशिरोगजं च पित्रादिनाशं वधवातदीर्घम् ॥ ४३ ॥ स्वहष्टवर्गाद्रवेर्दशायां [illegible] धान्यांवरस्त्र्यश्वसमाप्तिं । नामह यं राजसमपूजितं च वेदांतशास्त्रा
र्थधर्मशास्त्रं ॥ ४४ ॥ धारावल [illegible] र्थदशायुतस्य भानोर्दशाविपाके महतीं च कीर्तिं ॥ अंधधर्मदेशाधिपमाननं च पुत्रादिमित्रकलत्रलाभं ॥ ४५ ॥ स्वोच्चादिज
न्यफलमाह रादौ ॥ पश्चात्फलं रविश्चरदृश्यजन्यं ॥ मध्येफलं स्यादेवं नये व पापग्रहा [illegible] जयंति ॥ ४६ ॥ मुक्तं तमस्त्वंशयुतस्य भानोर्दशावि
पाके हि मनर्थविवादं ॥ कुचान्ति दानित्यमनेकथं च पापादि [illegible] ॥ ४७ ॥ स्वोच्च [illegible] चिदिनेशोनीचांश [illegible] हानिः ॥ स्वकुलज
बंधुविरोधः पित्रादीनां [illegible] मुनिवाक्यं ॥ ४८ ॥ उच्चांशकयुतो भानुर्नीचस्थोपि महत्सुखम् ॥ करोति राजसंमान [illegible] विपदं [illegible] ॥ ४९ ॥ इति
रविदशाफलम् ॥ ॥ अथ चंद्रदशाफलम् ॥ उच्चस्थितस्यापि निशाकरस्य दशाविपाके कुसुमांवरं च ॥ महत्त्वतामेति कलत्रलाभं धनाप्ति
पुत्रमनोविलासम् ॥ १ ॥ उच्चस्थितस्यापि निशाकरस्य [illegible] तदा रविलम् ॥ मिष्टान्नपानांवर [illegible] विदेशयानं स्वजनैर्विरोधं ॥ २ ॥
आरोहिणी चंद्रदशाप्रपाके [illegible] पुत्रमित्रांबरसौख्यकीर्तिम् ॥ करोति राज्यं सुखभोजनं च देवार्चनं [illegible] च ॥ ३ ॥ निशाकरस्यावरोह
काले स्त्रीपुत्रमित्रांबरसौख्यहानिं ॥ [illegible] मनोविकारं स्वजनैर्विरोधं चौराग्निभूपैः पतनं [illegible] ॥ ४ ॥ नीचस्थितस्यापि
निशाकरस्य प्राप्ते दशायां विविधार्थहानिं ॥ कुभोजनं कुत्सितराजसेवा मनोविकारं समुपैति निद्रां ॥ ५ ॥ मूलत्रिकोणस्थितचंद्रदाये नवाङ्गनं
भिकुलार्थदारान् ॥ प्राप्नोति भूषांवरमानलाभं सुखं जनन्याः [illegible] ॥ ६ ॥ स्वक्षेत्रगस्यापि निशाकरस्य नवाङ्गनाप्राप्तिमुपैति सौख्यम् ॥
पुचारुवेषान् [illegible] मित्रबंधुसौख्यं ॥ ७ ॥ निशाकरस्यापि [illegible] गतस्य दाये कलहार्थनाशम् ॥ कुवस्त्रता कुत्सितभो
जनं च [illegible] धदारान्नजनौपयानम् ॥ ८ ॥ दीनांवरालंकरणादिहानिं [illegible] परिचारकत्वं । देशांतरं [illegible]

म

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

मित्रर्क्षगस्यापि निशाकरस्य पाके धनलाभं विविधं लभेत ।। उद्योगसिद्धिं लभते मनुष्यो लाभं चित्रांबरभूषणादिविलासं ।।१०।। सुधाकरस्याप्यतिमित्रराशि-
स्थितस्य दाये खलु सिद्धिरस्य भवेत्ति ।। विद्याविनोदं किल राजपूज्यं देशाधिपत्यं तनयं च कामं लभते मनुष्यः ।।११।। दशाविपाके समराशिगस्य कलानिधेः कोपि च
न धनप्रलाभः ।। किंचित्सुखं ... आधिव्याधिरोगपीडा विदेशयानं लभते मनुष्यः ।।१२।। नीचस्थितस्यापि निशाकरस्य दुःखं वनेवासमुपै-
ति काले ।। कारागृहे निगडबद्धभयान्महीन चोराग्निभूपतिभयं सुतदारदोषम् ।।१३।। नीचांशके पाके सकलं विहीनं राज्यार्थनाशं सुतकलत्रमित्रं
उन्मादचित्तं स्वजनैर्विरोधं महीतलभ्रमणादि कुशीलवृत्त्या ।।१४।। स्वतुंगपाके परिपूर्णमूर्ति विनोदं किल राजमान्यं । स्त्रीपुत्रमित्रात्सुखं च मनोविलासं
विदेशजनः श्रीमनकर्मलाभं ।।१५।। केनापि खेटेन युतस्य वियद्रेखा सुखस्य च दुःखदशाविपाके ।। मनःप्रसादं मदनादिरसस्त्रीपुत्रमित्रार्थविनोदनो-
द्यं ।।१६।। पापान्वितस्यापि निशाकरस्य पाके हि चोराग्निभूपालकोपैः ।। दुःखं च सुतस्त्रीसुखबंधुहानिं विदेशयानं च धनादिकष्टं ।।१७।। चंद्रस्य सौ-
म्ययुतस्य दशायां शुभकर्मलाभं ।। गृहे राज्यं वरवस्त्रनीलादि अनेकं परदारसौख्यम् ।।१८।। कर्मस्थितस्यापि निशाकर-
स्य दशाविपाके विकलं तु कर्म ।। ... भोजनं च मातृवियोगं व्यवसायकान्तदीयम् ।।१९।। निशाकरस्यापि सुखे स्थितस्य परोपकारं
च कीर्तिम् ।। ... जलक्रियावस्त्रमणो विलासम् ।।२०।। ... त्रिकोणमंदो दृष्टौ ... नरः सुवहकोपाः ।। बहुपुत्रवान्वितनीतो
बंधुविरोधं प्रधानतां याति ।।२१।। सुखस्थितस्यापि निशाकरस्य मातृवियोगं सुखयानभूमिं ।। कृषिधनाप्तिं ... कीर्तिः स्वनामांकितपद्य-
जालम् ।।२२।। दारान्वितस्यापि निशाकरस्य पाके कलत्राप्तिमुदाहरंति ।। सुपुत्रसौख्यं धनधान्यवरं च ... मित्रादिकर्मस्थितस्यापि
दशाप्रपन्ना चंद्रस्य कीर्तिं लभते मनुष्यः ।। ... ।।२४।। नीचांशगस्यापि दशा ददाति रोगं भ-
यं च पीडां ।। ... पीडां सुहृद्भिः राजभयं गतो साहसम् ।।२५।। उच्चांशगस्यापि दशा ददाति सौख्यं महत्तरं चंद्रः ।। नानाविधधनलाभं भूपति-
सन्मानं देहपुष्टिं च ।।२६।। चंद्रदशायामादौ नरपतिसन्मानकीर्तिसौख्यं च ।। मध्ये स्त्रीसुतनाशं ... धनसौख्यं वरं चांते ।।२७।। ... स्थचंद्रस्य दशा-
प्रपन्ना करोति दुःखं विकलं हि विकोणं । चोराग्निभूपालभयं जलेन मित्रादिके ... धननाशमादः ।।२८।। रंध्रस्थितस्यापि दशाप्रपन्ना देहस्य कार्श्यं ज्वर-
भीतिदुःखम् ।। विदेशयानं सकलैर्विरोधं ... ।।२९।। रिःफगचंद्रदशायां ... राजाहृतं धनं ...
... ।।३०।। चंद्रस्य वित्तस्थितपाककाले ... ।। ... गुणपञ्जलानि
षकं ।।३१।। ... नीचस्थितनिशाकरस्य दशा ... अनेकवित्तं ।। ... ।।३२।।
लाभस्थितस्यापि निशाकरस्य पाके दशायां विविधार्थलाभम् ।। ... नानाम्बरकेलिलोलं स्त्रीपुत्रलाभं नु मनोविलासं ।।३३।। ...
चंद्रदाये ... ।।३४।। चंद्रस्यान्तर्दशाधिके ...

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA